

naturligt led i udøvelsen af forældremyndigheden, at forældremyndighedens indehaver eller indehavere også kan træffe beslutning om sletning af barnet af det pågældende pas, såfremt barnet ikke længere ønskes opført deri.

Er der fælles forældremyndighed, kræves begge forældremyndighedsindehavernes samtykke. Justitsministeriet finder således ikke, at det bør være muligt for den ene forældremyndighedsindehaver at begære barnet slettet af den anden forældremyndighedsindehavers pas.

For at undgå, at forældremyndighedsindehaveren anvender muligheden for at begære barnet slettet af andres pas som chikane i de situationer, hvor der er et berettiget krav på at kunne medbringe barnet til udlandet, er det Justitsministeriets opfattelse, at muligheden for at få et barn slettet bør være betinget af, at barnet er i besiddelse af selvstændigt pas.

Justitsministeriet foreslår således, at der i pasloven indsættes en bestemmelse, hvorefter den eller de personer, der har forældremyndigheden over et barn under 15 år med selvstændigt pas, kan kræve barnet slettet af andre personers pas. Endvidere indsættes der en bestemmelse, der giver politiet hjemmel til midlertidigt at inddrage et pas med henblik på en sådan sletning.

Den eller de, der ønsker et barn slettet af andre personers pas, vil over for politiet alene skulle dokumentere at være indehaver eller indehavere af forældremyndigheden, og at der er udstedt et selvstændigt pas til det pågældende barn. Justitsministeriet finder det derfor ubetænkeligt at afskære klageadgangen til Justitsministeriet for disse afgørelses vedkommende.

Politiets afgørelse vil være omfattet af forvaltningsloven, herunder reglerne om partshøring.

Har barnet ikke allerede et pas, må der udstedes et pas til barnet, før barnet kan slettes af den voksnes pas. Udstedelsen af pas sker centralt hos Rigspolitietschefen, og der vil derfor være en vis ekspeditionstid forbundet med pasudstedelsen. Sædvanligvis må der påregnes en ekspeditionstid på 1-2 uger, men Rigspolitietschefen har oplyst, at pas i særligt hastende tilfælde vil kunne udstedes i løbet af ganske få dage.

Såfremt en samværsresolution giver ret til samvær uden for Norden, og forældremyndighedsindehaveren modsætter sig at udlevere barnets pas, vil passet eventuelt kunne kræves udleveret ved en umiddelbar fagedforretning, jf. retsplejelovens kap. 55. I uopsættelige tilfælde, hvor passet umiddelbart før afrejsetidspunktet er bortkommet eller påstås at være det, vil der efter anmodning fra den samværsberettigede på baggrund af samværsresolutionen kunne udstedes et så-

kaldt provisorisk (midlertidigt) pas til barnet efter reglerne i pasbekendtgørelsens § 29.

Pasloven gælder kun for pas til danske statsborgere, og den foreslåede ændring vil derfor som udgangspunkt kun have betydning for forebyggelsen af børne bortførelser i de tilfælde, hvor pasindehaveren er dansk statsborger.

Der vil kunne forekomme børne bortførelsessituationer, hvor den foreslåede ændring ikke giver mulighed for at inddrage et pas med henblik på sletning af et barn. Er der således tale om fælles forældremyndighed, kan den ene af forældrene ikke kræve barnet slettet i den andens pas, selv om der er risiko for, at barnet er på vej ud af landet. I disse situationer må politiet i stedet – som led i den almindelige forpligtelse til at sikre overholdelse af lovgivningen – vurdere, om der er grundlag for at skride ind.

Det vil i sådanne tilfælde tillige kunne overvejes, om der er grundlag for i medfør af § 23 i lov om forældremyndighed og samvær at træffe en midlertidig afgørelse om overførelse af forældremyndigheden. Efter denne bestemmelse kan der under visse nærmere betingelser træffes en midlertidig afgørelse om forældremyndighed, hvis forældrene har fælles forældremyndighed, og der er risiko for, at den ene forælder vil bringe barnet ud af landet og derved foregribe en afgørelse om forældremyndighed. Afgørelsen træffes af Civildirektoratet.

Schengen-samarbejdet indebærer, at personkontrollen ved grænserne mellem Schengen-landene er ophævet, og at der alene foretages paskontrol ved udrejse af Schengen-området. Paslovgivningens regler er således ikke egnede til at forebygge børne bortførelser til lande, som deltager i Schengen-samarbejdet. Det bemærkes i samme forbindelse, at Schengen-konventionen ikke stiller krav om, at der ved udrejse af Schengen-området foretages paskontrol med opslag i Schengen Informationssystemet (SIS) af samtlige rejsende. Det er således overladt til de enkelte Schengenlande selv at fastsætte omfanget af den kontrol, der foretages. Der er derfor ingen garanti for, at en person, der forsøger at udrejse ved hjælp af et pas, der i Schengen Informationssystemet er opdateret som bortkommet eller lignende, forhindres i udreisen.

Det bemærkes i øvrigt, at den internationale civil luftfartsorganisation ICAO hidtil har anbefalet medlemslandene ikke at kræve selvstændigt pas til børn under 16 år, når de pågældende børn er ledsaget af en forælder eller lovlig værge, i hvis pas de er optaget. ICAO har imidlertid i foråret 2002 ændret denne anbefaling, således at man nu anbefaler medlemsstaterne at udstede et pas pr. person uanset alder. Den æn-